

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๒๐๙/๒๕๖๗

เรื่อง สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว สิทธิเด็ก และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีร้องเรียนว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจละเลย หรือจงใจทำให้ภาพและคลิปวิดีโอของผู้ก่อเหตุกราดยิงที่ห้างสรรพสินค้า [REDACTED] หลุดออกสู่สื่อสังคมออนไลน์

ผู้ร้อง

[REDACTED]

ผู้ถูกร้อง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องร้องเรียนทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๖ ตามคำร้องที่ ๑๔๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ว่า เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ เกิดเหตุกราดยิงที่ห้างสรรพสินค้า [REDACTED] กรุงเทพมหานคร ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ ผู้ถูกร้องควบคุมตัวผู้ก่อเหตุ [REDACTED] และสอบปากคำผู้ก่อเหตุโดยไม่มีนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาร่วมกระบวนการ รวมทั้งปล่อยให้บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุและพูดคุยกับผู้ก่อเหตุ นอกจากนี้ ต่อมายังมีการเผยแพร่วิดีโอ ภาพถ่ายผู้ก่อเหตุ และภาพบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุในสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและครอบครัว สิทธิเด็ก และสิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ

/การละเมิด...

๑) มูลนิธิ

และคณะกรรมการ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ หนังสือร้องเรียนของผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๖ และพยานหลักฐาน ได้แก่ (๑) แฟลชไดรฟ์บันทึกคลิปวิดีโอขณะผู้ถูกร้องควบคุมตัวผู้ก่อเหตุที่ห้างสรรพสินค้า [REDACTED] เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ และ (๒) ไฟล์ภาพบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุที่ได้จากการบันทึกหน้าจอวิดีโอตาม (๑)

๒.๑.๒ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๖๐๑/๕๕๔๓ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒.๑.๓ สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่ ดศ (สคส) ๕๑๒/๑๐ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๔ สรุปรายงานการประชุมเพื่อรับฟังข้อเท็จจริงคำร้องที่ ๑๔๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ และเอกสารประกอบการให้ข้อเท็จจริงของผู้ถูกร้อง ได้แก่

(๑) สำเนาคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ เรื่อง การปฏิบัติ เกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำ สื่อประชาสัมพันธ์ (แก้ไขเพิ่มเติม) ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

(๒) สำเนาระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบ การตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖

(๓) สำเนาคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๘๕๕/๒๕๕๘ เรื่องการปฏิบัติ เกี่ยวกับการให้ข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๒.๑.๕ สรุปรายงานการประชุมรับฟังความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๒.๑.๖ แบบบันทึกถ้อยคำทางโทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจาก ผู้ถูกร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๒.๑.๗ รายงานผลการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ ๒๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิเด็ก กรณี เจ้าหน้าที่ตำรวจละเลยหรือจงใจทำให้ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวของผู้ก่อเหตุกราดยิงหลุดออกสื่อสังคม ออนไลน์

/๒.๒ ข้อเท็จจริง...

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

ผู้ร้องแสดงพยานหลักฐานเกี่ยวกับการเผยแพร่อัตลักษณ์บุคคลของผู้ก่อเหตุ ซึ่งเป็นเด็ก [REDACTED] ในสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย

๑) คลิปวิดีโอเหตุการณ์ในร้านเฟอร์นิเจอร์แห่งหนึ่งในห้างสรรพสินค้า [REDACTED] ความยาว ๓๔ วินาที ซึ่งบันทึกภาพเคลื่อนไหวระยะใกล้ในขณะที่ผู้ถูกร้องจำนวนอย่างน้อย ๖ คน แต่งกายทั้งในและนอกเครื่องแบบ สวมเสื้อกันกระสุน กำลังควบคุมตัวผู้ก่อเหตุภายในร้านเฟอร์นิเจอร์แห่งหนึ่ง โดยพลตำรวจตรี [REDACTED] ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาลพูดคุยกับผู้ก่อเหตุว่า “ไม่เป็นไร ปลอดภัยแล้ว” ส่วนผู้ก่อเหตุอยู่ในอาการหวาดระแวงไม่ได้สติ และพูดตลอดเวลาว่า “พื้มนมมม โน่น พื้เห็นไหม มัณอยู่โน่น” จากนั้นหนึ่งในผู้ถูกร้องยื่นบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุให้กับผู้บันทึกวิดีโอ ทำให้เห็นรายละเอียดหน้าบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุ

๒) ไฟล์ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุที่แสดงให้เห็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ชื่อ สกุล ที่อยู่ ภาพถ่ายใบหน้า และเลข ๑๓ หลัก

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ พลตำรวจตรี [REDACTED] ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล พันตำรวจเอก [REDACTED] ผู้กำกับการสอบสวน กลุ่มงานสอบสวน กองบังคับการสืบสวนสอบสวน [REDACTED] ที่ปรึกษากฎหมาย กองบังคับการสืบสวนสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สรุปได้ดังนี้

๑) กองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่เข้าไปในที่เกิดเหตุ แต่ไม่มีข้อมูลว่า หน่วยงานใดหรือบุคคลใดเผยแพร่ภาพใบหน้าบุคคลและภาพบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุสู่สาธารณะ และอยู่ระหว่างติดตามว่าคลิปวิดีโอเหตุการณ์ในร้านเฟอร์นิเจอร์หลุดออกไปสู่สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างไร ทั้งนี้ คลิปดังกล่าวไม่ได้ถูกเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ของหน่วยงานตำรวจ

๒) การพูดคุยกับผู้ก่อเหตุตามที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ไม่ใช่กระบวนการสอบสวนที่จะต้องให้สหวิชาชีพเข้าร่วมรับฟังตามที่กฎหมายกำหนด เป็นเพียงการสืบสวนเบื้องต้นเพื่อป้องกันเหตุ ซึ่งพลตำรวจตรี [REDACTED] ใช้ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ (active listening skills) พูดคุยกับ

/ผู้ก่อเหตุ...

ผู้ก่อเหตุในภาวะวิกฤต ซึ่งเป็นยุทธวิธีควบคุมสถานการณ์รูปแบบหนึ่งที่ต้องซักถามให้ทราบแน่ชัดถึงอาวุธที่ใช้ก่อเหตุและจำนวนผู้ก่อเหตุ อีกทั้งผู้ถูกร้องมีข้อมูลว่า ผู้ก่อเหตุเตรียมก่อเหตุในจุดอื่นเพิ่มเติม รวมทั้งมีสัญญาณความเป็นไปได้ที่ผู้ก่อเหตุจะฆ่าตัวตาย สถานการณ์มีความเสี่ยง ประกอบกับมีประชาชนหลบซ่อนอยู่ในที่เกิดเหตุประมาณ ๑๐ ราย จึงจำเป็นต้องซักถามข้อมูลรอบด้านเพื่อความปลอดภัยของประชาชน แม้ในการสอบปากคำผู้ก่อเหตุที่เป็นเด็ก กฎหมายกำหนดให้รอสหวิชาชีพ แต่การปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์จริงมีข้อจำกัด หากรอสหวิชาชีพจะไม่ทันการณ์ อย่างไรก็ตาม การพูดคุยกับเด็กดังกล่าวยังไม่ถือเป็นการสอบสวน จนกระทั่งผู้ถูกร้องนำตัวผู้ก่อเหตุไปที่สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันแล้วได้ประสานสหวิชาชีพเข้าร่วมการสอบปากคำเด็กตามที่กฎหมายกำหนด

๓) การเผยแพร่ภาพและการให้ข่าวต่อสื่อมวลชน ผู้ถูกร้องดำเนินการตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติและระเบียบที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๒.๑.๔ คลิปวิดีโอและภาพที่หลุดไปไม่ได้มาจากเจ้าหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เนื่องจากกองบัญชาการตำรวจนครบาลปกปิดอัตลักษณ์ผู้ก่อเหตุและผู้เสียหายก่อนเผยแพร่คลิปหรือภาพถ่ายใบหน้า แต่ภาพเหตุการณ์ที่ห้างสรรพสินค้า [REDACTED] ไม่ได้ปกปิดใบหน้าผู้ก่อเหตุ จึงไม่ใช่วิธีทำงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาล นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า แม้เจ้าหน้าที่ชุดแรกที่เข้าถึงตัวผู้ก่อเหตุเป็นเจ้าหน้าที่สายตรวจทำหน้าที่ควบคุมสถานการณ์ แต่อาจมีบุคคลอื่นอยู่ในพื้นที่และบันทึกภาพเหตุการณ์ด้วยเนื่องจากเป็นที่สาธารณะ

๔) ผู้ถูกร้องเห็นว่า การที่ผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุและพูดคุยกับผู้ก่อเหตุโดยไม่มีสหวิชาชีพร่วมอยู่ด้วย อาจทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการสอบสวนผู้ก่อเหตุที่เป็นเด็ก แต่ในการเผชิญเหตุมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งการกั้นพื้นที่ทำงานของตำรวจ และการที่ประชาชนมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถถ่ายทอดสถานการณ์ได้ตลอดเวลา รวมทั้งการที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงและผู้ติดตามเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุเป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับปฏิบัติไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด

๕) พนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามความคืบหน้าการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทวงถามเอกสารตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงผู้ถูกร้อง และได้รับแจ้งจากพันตำรวจเอก [REDACTED] เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ว่า ผู้ถูกร้องมอบหมายให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลดำเนินการ โดยมีหลายหน่วยงานเข้าร่วมปฏิบัติการ จึงไม่มีข้อมูลรายชื่อเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่ปฏิบัติหน้าที่ในวันเกิดเหตุ

๒.๒.๓ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑) ข้อมูลจากสำนักข่าวต่าง ๆ^๒ สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๖.๐๐ น. เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน และสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์รับแจ้งเหตุยิงกันในห้างสรรพสินค้า [REDACTED] เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จึงตรวจสอบและควบคุมตัวผู้ก่อเหตุ [REDACTED] พร้อมอาวุธปืน ขนาด ๙ มม. ต่อมาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล และผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเดินทางไปที่เกิดเหตุและพูดคุยกับผู้ก่อเหตุเบื้องต้น จากนั้นผู้ถูกร้องควบคุมตัวผู้ก่อเหตุไปที่สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันเพื่อสอบปากคำ โดยมีเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพเข้าร่วมการสอบสวน นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แถลงข่าวว่า ได้ส่งเจ้าหน้าที่จากกรมกิจการเด็กและเยาวชนไปประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากมีการพูดคุยกับผู้ก่อเหตุจะต้องมีเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพ นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ร่วมด้วย และขอความร่วมมือทุกฝ่ายหยุดเผยแพร่ข้อมูลรูปภาพบัตรประจำตัวประชาชนและรายละเอียดของผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นเยาวชน เพื่อลดผลกระทบจากความรุนแรงและป้องกันพฤติกรรมเลียนแบบ

๒) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ก่อเหตุ ตามเอกสารในข้อ ๒.๑.๗ โดยผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

๒.๑) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งเตือนประชาชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้งดเผยแพร่ แชร์ต่อ ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยมิชอบ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ภาพใบหน้า หรืออื่น ๆ ซึ่งอาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

/๒.๒) กระทรวง...

^๒ การเมือง, “ผบ.ตร.รุดสอบเยาวชน [REDACTED] ยิงกลาง [REDACTED] อ่างหуว่ว มีคนสั่งให้ทำแรงตรวจสอบอาการทางจิต”, [REDACTED] ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖, สืบค้นจาก [https://\[REDACTED\]](https://[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๗

อาชญากรรม, “จับเยาวชนวัย [REDACTED] มือปืนยิงใน [REDACTED] ตาย ๓ คน”, [REDACTED] ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖, สืบค้นจาก [https://www.\[REDACTED\]](https://www.[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๗

กองบรรณาธิการ, “ผบ.ตร. สรุปรายชื่อผู้เสียชีวิต 2 ราย บาดเจ็บ 5 ในเหตุคนร้ายใช้อาวุธยิงกลาง [REDACTED] [REDACTED] ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖, สืบค้นจาก [https://www.\[REDACTED\]](https://www.[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๗

กองบรรณาธิการ, “รพ.พม. วอน หยุดส่งต่อรูปภาพบัตรประชาชน เยาวชนผู้ก่อเหตุยิงที่ [REDACTED] [REDACTED] ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖, สืบค้นจาก [https://www.\[REDACTED\]](https://www.[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๒.๒) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแจ้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลว่า แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่รักษาความมั่นคงของรัฐหรือรักษาความปลอดภัยของประชาชน และได้อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ยังคงจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรฐานตามมาตรา ๔ (๒) ประกอบมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๒.๓) พนักงานเจ้าหน้าที่สืบค้นข้อมูลทางสื่อสังคมออนไลน์ ๔๗ รายการ ของวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ไม่พบภาพบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุ และภาพบุคคลในครอบครัว มีเพียงภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวผู้ก่อเหตุโดยปกปิดอัตลักษณ์

๒.๒.๔ ข้อเท็จจริงจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานบ้านพักเด็ก และครอบครัว กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมกิจการเด็กและเยาวชน หัวหน้า บ้านพักเด็กและครอบครัวกรุงเทพมหานคร และ บ้านพักเด็กและครอบครัว กรุงเทพมหานคร ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สรุปได้ดังนี้

๑) เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องระงับเหตุ เจ้าหน้าที่ที่สามารถพูดคุย สอบถามผู้ก่อเหตุที่เป็นเด็กได้เท่าที่จำเป็นเพื่อทราบอายุ สภาพจิต หรือแผนการก่อเหตุ แต่ต้องไม่ถาม ลึกถึงขั้นสอบสวน ส่วนกรณีเด็กเป็นผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ไม่ควรพูดคุยหรือซักถามเด็กก่อนโดยไม่มี สหวิชาชีพอยู่ด้วยทุกกรณี ยกเว้นมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนสามารถทำได้แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ การมี นักจิตวิทยาเข้าร่วมการสอบสวนเพื่อป้องกันการกระทบกระเทือนจิตใจของเด็ก นักจิตวิทยาจะใช้ คำถามที่เหมาะสมกับเพศ วัย และสภาพจิตของเด็ก ทำให้เด็กยอมพูดคุยและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการสอบสวน

๒) กรมกิจการเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานหลักในการประสานนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีการร้องขอ โดยนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ในพื้นที่ใกล้เคียงต้องไปถึงพื้นที่ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ ชั่วโมง

๓) กรณีตามคำร้องนี้ สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันประสานบ้านพักเด็ก และครอบครัวกรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่บ้านพักฯ ประสานนักสังคมสงเคราะห์ที่ขึ้นทะเบียนไว้ และอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง โดยนักสังคมสงเคราะห์ไม่สามารถเข้าพื้นที่เกิดเหตุได้ทันที แต่ไปพบเด็กผู้ก่อเหตุ ที่สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน โดยมีพนักงานอัยการ ที่ปรึกษากฎหมายและนักจิตวิทยาร่วมด้วย แต่เด็ก

/ผู้ก่อเหตุ...

ผู้ก่อเหตุไม่พุดจนกระทั่งนักสังคมสงเคราะห์เข้าไปจึงยอมให้ความร่วมมือระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถสอบสวนได้เต็มที่ เนื่องจากเด็กไม่พร้อม และแพทย์ประเมินว่าต้องได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลก่อน

๔) กระบวนการสอบสวน แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ กรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหาย กับกรณีที่เด็กเป็นผู้กระทำความผิด พนักงานสอบสวนจะเป็นผู้สอบถามเด็กเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ แต่หากผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดเป็นเด็กอายุน้อยมาก หรือมีคำถามที่ละเอียดอ่อนจะให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ถามแทน ทั้งนี้ หากคำนึงถึงสภาพจิตของเด็กไม่ว่าเด็กจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ถูกระทำความผิด ควรมีนักจิตวิทยาร่วมกระบวนการสอบสวนด้วย

๕) หลังเกิดเหตุการณ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และออกแถลงการณ์ขอความร่วมมือไม่ให้เผยแพร่ข้อมูลที่ระบุตัวตนของเด็กผู้ก่อเหตุ

๒.๒.๕ ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญาวิทยาให้ความเห็นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ สรุปได้ดังนี้

๑) ██████████ นักอาชญาวิทยาเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรม อาชญากร อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

๑.๑) การใช้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ร่วมกระบวนการสอบสวนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และควรให้นักอาชญาวิทยาที่เชี่ยวชาญด้านเด็กเข้าร่วมด้วย เนื่องจากเด็กที่กระทำความผิดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและอันตรายกว่าเด็กทั่วไป หากไม่มีสหวิชาชีพเข้าร่วมอาจทำให้การสอบสวนข้อเท็จจริงไม่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ อาชญาวิทยาและหลักกฎหมาย โดยเฉพาะการสอบสวนอาชญากรเด็ก สหวิชาชีพจะเลือกใช้คำพูดและกลยุทธ์ในการสอบข้อเท็จจริงต่างจากการสอบสวนอาชญากรผู้ใหญ่ ทั้งนี้ การสอบปากคำเด็กในครั้งแรกจะเป็นธรรมชาติและบ่งบอกได้ว่า ข้อมูลเป็นจริงหรือเท็จมากที่สุด จึงไม่ควรให้บุคคลอื่นสอบสวน สอบถามหรือสอบปากคำเด็กก่อน นอกจากนี้ ควรให้สหวิชาชีพสื่อสารกับสื่อมวลชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากกรณีเด็กและเยาวชนมีข้อควรระวังมากทั้งผลกระทบด้านจิตใจและอื่น ๆ

๑.๒) การเผยแพร่ภาพผู้ต้องหาที่เป็นเยาวชนส่งผลกระทบต่อเยาวชนและครอบครัวโดยตรง ในแง่หนึ่ง การเผยแพร่ภาพเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำซากและเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชุมชนอาจเป็นเครื่องเตือนภัยสังคมได้ แต่ในทางกลับกัน ความแค้นและเกลียดชังส่งผลต่อการกลับคืนสู่สังคมของเยาวชนเช่นกัน การเปิดเผยใบหน้าผู้กระทำความผิดจึงควรพิจารณาที่ความรุนแรงของเหตุอาชญากรรม

/๑.๓) การใช้...

๑.๓) การใช้นักจิตวิทยาร่วมกับตำรวจในชั้นการเผชิญเหตุที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนจำนวนมาก เนื่องจากคำพูดของเจ้าหน้าที่ตำรวจมักเป็นเชิงคำสั่ง ในขณะที่นักจิตวิทยาจะมีความเชี่ยวชาญในการใช้คำพูดที่เหมาะสมกว่า ส่วนนักสังคมสงเคราะห์สามารถปฏิบัติหน้าที่เสริมภายหลังได้

๑.๔) การอนุญาตให้รัฐมนตรีหรือบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปพูดคุยกับเด็กผู้ก่อเหตุส่งผลให้ข้อเท็จจริงและข้อมูลดิบที่ดีตั้งแต่ชั้นแรกเสียไป เมื่อสหวิชาชีพพูดคุยกับเด็กภายหลังและทำให้เด็กต้องพูดเรื่องเดิมซ้ำ ๆ จะไม่มีประโยชน์กับการสอบสวน เนื่องจากเด็กเตรียมคำตอบไว้แล้วและไม่ได้อยู่ในอาการตกใจ นอกจากนี้ การสอบถามพูดคุยกับเด็กควรเป็นธรรมชาติ ในสถานที่ที่มิดชิด ไม่อนุญาตให้สื่อมวลชนเข้า กลุ่มแรกที่เข้าไปควรเป็นนักจิตวิทยาหรือสหวิชาชีพ

๒) ศาสตราจารย์ พลตำรวจโท [REDACTED] อดีตอาจารย์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

๒.๑) ตำรวจไทยมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารเหตุการณ์วิกฤติและการเจรจายน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ไทยไม่มีชุดเจรจาต่อรองที่มีประสิทธิภาพ และไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ทั้งนี้ นักเจรจาไม่จำเป็นต้องเป็นตำรวจ แต่ต้องมีทักษะการสื่อสารและทักษะการฟังที่ดี และนักเจรจาต้องไม่มีอำนาจตัดสินใจ เพราะการเจรจาคือการถ่วงเวลา จึงต้องมีความรู้ด้านยุทธวิธีระดับหนึ่ง มีไหวพริบ ความจริงใจ และควรมีทีมนักจิตวิทยาช่วยให้คำแนะนำกรณีผู้ก่อเหตุเป็นผู้ป่วยจิตเวชด้วย

๒.๒) ประเทศไทยควรมีหลักสูตรอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเผชิญเหตุ และควรฝึกอบรมขั้นพื้นฐานสำหรับการบริหารเหตุการณ์วิกฤติให้กับผู้ปฏิบัติงานทุกระดับชั้น หรือตั้งทีมร่วมจากหลายหน่วยงานและจัดให้มีชุดเจรจาระดับสถานีตำรวจ และระดับจังหวัด นอกจากนี้ ควรปรับปรุงและซักซ้อมแผนบริหารสถานการณ์วิกฤติให้เท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๓) การขาดแคลนบุคลากรทำให้ตำรวจต้องส่งคนที่พอมีความรู้แต่ไม่ใช่มืออาชีพ หรือญาติผู้ก่อเหตุเข้าไปเจรจาในสถานการณ์วิกฤติ ซึ่งไม่สมควร เนื่องจากการรับมือกับบุคคลคลุ้มคลั่งหรือเสียสติแตกต่างกับการเจรจากับคนปกติ ผู้เจรจาต้องไม่ทำให้เหตุการณ์บานปลาย เช่น กระตุ้น ยั่วยุ หรือทำให้โกรธ แต่ต้องใช้หลักการโน้มน้าวไม่ให้ผู้ก่อเหตุใช้ความรุนแรง ผู้เผชิญเหตุต้องประเมินว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ป่วยหรืออาชญากร และต้องคำนึงถึงการใช้อาวุธที่เหมาะสม เช่น กระสุนยาง ปืนฉีดไฟฟ้า ส่วนอาวุธปืนจริงใช้ได้เพื่อยับยั้งการกระทำที่เห็นว่าผู้ก่อเหตุจะทำร้ายตัวเองหรือผู้อื่น

/๒.๔) สหวิชาชีพ...

๒.๔) สหวิชาชีพมีบทบาทในชั้นสอบสวน แต่ไม่มีบทบาทในชั้นจับกุม ขณะที่นักจิตวิทยาในประเทศไทยมีจำนวนไม่เพียงพอ หากเป็นไปได้ควรให้นักจิตวิทยาเข้าร่วมกระบวนการตั้งแต่แรก เนื่องจากสามารถใช้คำพูด การสื่อสาร มีจิตวิทยาการซักถาม การฟังอย่างตั้งใจ และภาษากายที่เหมาะสม

๒.๕) กรณีบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในเหตุการณ์ ต้องแก้ไขโดยให้ความรู้ผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารสถานการณ์วิกฤติว่า ต้องปิดล้อมชั้นในเพื่อป้องกันการหลบหนี และปิดล้อมชั้นนอกเพื่อป้องกันสื่อมวลชนและคนที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจกีดตันการทำงานของเจ้าหน้าที่ต้องกำหนดผู้รับผิดชอบการให้ข่าวต่อสื่อมวลชน รวมทั้งตั้งศูนย์ควบคุมเหตุการณ์ในบริเวณที่เกิดเหตุ

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีปล่อยให้ภาพและคลิปวิดีโอของผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นเด็ก ████████ เผยแพร่สู่สาธารณะ และกรณีสอบปากคำผู้ก่อเหตุในชั้นจับกุมโดยไม่มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมกระบวนการหรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ก่อเหตุ กรณีปล่อยให้ภาพและคลิปวิดีโอของผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นเด็กเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์หรือไม่

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๒^๓ บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์สาธารณะ ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๒^๔ บัญญัติให้การปฏิบัติต่อเด็กให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

/และมาตรา...

^๓ มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์สาธารณะ

^๔ มาตรา ๒๒ การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

และมาตรา ๒๗^๕ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก รวมถึงพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๖^๖ ห้ามเจ้าพนักงานผู้จับกุมเด็กหรือเยาวชน หรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีหรืออนุญาตให้มีหรือยินยอมให้มีการถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน อีกทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ข้อ ๑๐^๗ กำหนดให้บุคคลที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และบุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัวและครอบครัวโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ นอกจากนี้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) ข้อ ๑๖^๘ ยังกำหนดให้เด็กจะต้องไม่ถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัวและครอบครัว และมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซงหรือการกระทำความผิดกล่าว

/๒) ข้อเท็จจริง...

^๕ มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

^๖ มาตรา ๗๖ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิด ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมเด็กหรือเยาวชน หรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีหรืออนุญาตให้มีหรือยินยอมให้มีการถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหว่ากระทำความผิด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

^๗ ข้อ ๑๐

๑. บุคคลทั้งปวงที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรม และความเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

๒. (ก) ยกเว้นในสภาพการณ์พิเศษ ผู้ต้องหาต้องได้รับการจำแนกออกจากผู้ต้องโทษ และต้องได้รับปฏิบัติที่แตกต่างออกไปให้เหมาะสมกับสถานะที่ไม่ใช่ผู้ต้องโทษ

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ และจะถูกหลอกลวงเกียรติและชื่อเสียงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้

^๘ ข้อ ๑๖

๑. เด็กจะไม่ถูกแทรกแซง โดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้าน หรือหนังสือโต้ตอบ รวมทั้งจะไม่ถูกกระทำโดยมิชอบต่อเกียรติ และชื่อเสียง

๒. เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซง หรือการกระทำความผิดกล่าว

๒) ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องจับและควบคุมตัวผู้ก่อเหตุ [REDACTED] ซึ่งใช้อาวุธปืนยิงประชาชนบาดเจ็บและเสียชีวิตภายในห้างสรรพสินค้า [REDACTED] โดยมีบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์บันทึกวิดีโอขณะที่ผู้ถูกร้องจำนวนหลายคนควบคุมตัวและสอบถามคำผู้ต้องหาในที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุไว้ในคลิปดังกล่าวในระยะใกล้ที่ทำให้เห็นชื่อ สกุล ที่อยู่ ภาพใบหน้า และเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักของผู้ก่อเหตุ ต่อมามีการเผยแพร่และส่งต่อคลิปในสื่อสังคมออนไลน์โดยไม่ปิดบังอัตลักษณ์และข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ก่อเหตุ

๓) แม้มองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานภายใต้บังคับบัญชาของผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ควบคุมสถานการณ์แต่ไม่ได้เป็นผู้เผยแพร่คลิปดังกล่าว เนื่องจากการเผยแพร่คลิปโดยไม่ปกปิดอัตลักษณ์ของผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายในคดีไม่ใช่แนวปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ประกอบกับสถานการณ์ชุมนุมทำให้ไม่อาจทราบแน่ชัดว่า บุคคลใดเป็นผู้บันทึกวิดีโอและเผยแพร่ภาพดังกล่าวสู่สื่อสังคมออนไลน์ แต่เมื่อพิจารณาหลักฐานปรากฏว่า ภาพเหตุการณ์ที่ถูกบันทึกไว้เป็นช่วงเวลาที่ผู้ก่อเหตุอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ถูกร้องแล้ว และการที่ผู้บันทึกวิดีโอนำบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ก่อเหตุมาแสดงไว้ด้วย ย่อมคาดหมายได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ตรวจค้นตัวผู้ก่อเหตุแล้วจนพบเอกสารที่ระบุตัวตนของผู้ก่อเหตุได้ ซึ่งการควบคุมตัวและตรวจค้นดังกล่าวเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของผู้ถูกร้อง ประกอบกับเมื่อพิจารณาสถานที่เกิดเหตุ ผู้ถูกร้องควบคุมตัวผู้ก่อเหตุภายในร้านจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ซึ่งเป็นสถานที่ปิด ผู้ถูกร้องสามารถจำกัดการเข้าออกได้ ประชาชนทั่วไปหรือบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องไม่อาจเข้าไปในบริเวณดังกล่าวได้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกร้อง

๔) ดังนั้น แม้ยังไม่มีพยานหลักฐานชี้ว่า บุคคลใดเป็นผู้บันทึกและเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ก่อเหตุ แต่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องโดยตรงในการควบคุมสถานการณ์ การจับ ตรวจค้น และควบคุมตัวผู้ก่อเหตุที่เป็นเด็ก ซึ่งจะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ดูแลไม่ให้สื่อมวลชนหรือบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องถ่ายคลิปวิดีโอหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชนผู้ก่อเหตุ รวมทั้งดูแลมิให้ผู้ใดเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครองทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศ โดยอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก เมื่อการบันทึกวิดีโอระหว่างการควบคุมตัวผู้ก่อเหตุเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้อง และภายหลังพบว่ามี การเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวในช่องทางสาธารณะจนทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถระบุตัวตนของเด็กผู้ก่อเหตุและครอบครัว ส่งผลกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว และสิทธิเด็กในกระบวนการยุติธรรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องจึงเป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๓.๒ ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีสอบปากคำเด็กผู้ก่อเหตุในชั้นจับกุมโดยไม่มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมหรือไม่

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๑^๙ วางหลักว่า ในคดีที่ผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การ ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มี ให้รัฐจัดหาทนายความให้ ประกอบกับ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๕^{๑๐} วางหลักว่า ในการสอบสวน ให้กระทำในสถานที่ที่เหมาะสมโดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่นหรือมีบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่อันมีลักษณะเป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงอายุ เพศ สภาพของเด็กรหรือเยาวชนเป็นสำคัญ และมาตรา ๖๙^{๑๑} วางหลักว่า

/ให้เจ้าพนักงาน...

^๙ มาตรา ๑๓๔/๑ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายความให้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐} มาตรา ๗๕ ในการสอบสวน ให้กระทำในสถานที่ที่เหมาะสมโดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่นหรือมีบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่อันมีลักษณะเป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ สภาพของเด็กรหรือเยาวชนเป็นสำคัญ และต้องใช้ภาษาและถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทยให้จัดหาล่ามให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือจัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือความช่วยเหลืออื่นใดให้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ในการแจ้งข้อกล่าวหาและสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดจะต้องมีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพจิตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแต่ละราย

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๑} มาตรา ๖๙ ในการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งแก่เด็กหรือเยาวชนนั้นว่าเขาต้องถูกจับ และแจ้งข้อกล่าวหา รวมทั้งสิทธิตามกฎหมายให้ทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ แล้วนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับทันที เพื่อให้พนักงานสอบสวนของท้องที่ดังกล่าวส่งตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบโดยเร็ว

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการจับกุมและควบคุมเด็กหรือเยาวชนต้องกระทำโดยละมุนละม่อม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน และห้ามมิให้ใช้วิธีการควบคุมเกินกว่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น รวมทั้งมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็กไม่ว่ากรณีใด ๆ เว้นแต่มีความจำเป็นอย่างยั้งอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิตามกฎหมายแก่เด็กหรือเยาวชนที่จะถูกจับ แล้วนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยเร็ว ในการจับกุมและควบคุมตัวต้องกระทำโดยละมุนละม่อม คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน อีกทั้งคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกธรรมชาติในการทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา กำหนดให้การสอบสวนผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปีให้นำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ^๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย ซึ่งกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามปากคำเด็กอาจกระทบกระเทือนจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์โดยไม่让孩子ได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวน และห้ามไม่ให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร นอกจากนี้ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ และแจ้งให้เด็กทราบถึงสิทธิดังกล่าว

/๒) ข้อเท็จจริง...

มาตรา ๑๓๓ ทวิ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย อันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานกรรโชกชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนสัดส่วนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามปากคำเด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่งด้วย

นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือพนักงานอัยการที่เข้าร่วมในการถามปากคำอาจถูกผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กตั้งรังเกียจได้ หากมีกรณีดังกล่าวให้เปลี่ยนตัวผู้นั้น

ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓๙ การถามปากคำเด็กตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำดังกล่าวซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดอย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำพร้อมกันได้ ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กโดยมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่งอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอนักคนอื่นไว้ในสำนวนการสอบสวน และมีให้ถือว่าการถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กในกรณีดังกล่าวที่ได้กระทำไปแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒) ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสรุปได้ว่า เมื่อผู้ถูกร้องควบคุมตัวผู้ก่อเหตุไว้แล้ว ได้สอบถามผู้ก่อเหตุเบื้องต้นเกี่ยวกับการก่อเหตุเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นหนึ่งในขั้นตอนการจับและไม่ได้ถือว่าเป็นการสอบปากคำในขั้นตอนการสอบสวน ต่อมาเมื่อควบคุมตัวผู้ต้องหาไปที่ทำการของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันแล้ว ผู้ถูกร้องได้ประสานให้นักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยาเข้าร่วมการสอบปากคำผู้ต้องหาตามกระบวนการของกฎหมาย

๓) จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า ผู้ถูกร้องปฏิบัติหน้าที่เข้าระงับเหตุกรณีผู้ก่อเหตุใช้อาวุธปืนยิงในห้างสรรพสินค้า ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีประชาชนใช้บริการจำนวนมาก จึงเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่ผู้ถูกร้องจำเป็นต้องควบคุมสถานการณ์ให้ได้รวดเร็วที่สุด เมื่อสามารถจับผู้ก่อเหตุได้แล้ว ผู้ถูกร้องถามปากคำผู้ก่อเหตุเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลการก่อเหตุ แผนการ และการใช้อาวุธเพื่อป้องกันอันตรายต่อบุคคลอื่น รวมทั้งอันตรายที่จะเกิดกับตัวผู้ก่อเหตุเอง ประกอบกับในชั้นจับกุม กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องมีสทวิชาชีพ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการจับกุมด้วย และเมื่อผู้ถูกร้องควบคุมสถานการณ์ได้และนำตัวผู้ก่อเหตุไปที่ทำการ พนักงานสอบสวนได้ประสานนักสังคมสงเคราะห์จากบ้านพักเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครเข้าร่วมสอบปากคำเด็กตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

๔) อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ผู้ถูกร้องสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ก่อเหตุแล้ว มีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยงานผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายการเมืองเข้าร่วมพูดคุยกับผู้ก่อเหตุด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้ถูกร้องสามารถระบุตัวตนและอายุของผู้ก่อเหตุแล้วว่าเป็นเด็ก [REDACTED] อยู่ในอาการหวาดระแวง และมีสัญญาณการฆ่าตัวตาย ผู้ถูกร้องควรปฏิบัติต่อผู้ก่อเหตุด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงสิทธิเด็กและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก โดยเฉพาะเมื่อยังไม่ได้นำตัวเด็กไปพบพนักงานสอบสวน ควรจำกัดเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และเท่าที่จำเป็นเท่านั้นที่จะเข้าไปในสถานที่ควบคุมตัว เพื่อป้องกันมิให้มีบุคคลใดสอบถามหรือพูดคุยกับเด็กผู้ก่อเหตุซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควรโดยไม่มีสทวิชาชีพ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์หรือบุคคลที่เด็กไว้วางใจร่วมอยู่ด้วย

๕) การกระทำของผู้ถูกร้องในชั้นจับกุม แม้จะเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่การปล่อยให้บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปสอบถามหรือพูดคุยกับเด็กผู้ก่อเหตุตามคำร้อง ถือเป็น การบริหารจัดการพื้นที่เกิดเหตุโดยขาดความระมัดระวังที่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อเด็กซึ่งมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อการสอบสวนและสภาพจิตใจของเด็กในเวลาต่อมาด้วย การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องในการบริหารจัดการพื้นที่เกิดเหตุในกรณีนี้ จึงเป็นการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องเพื่อดำเนินการต่อไป

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ จึงมีมติว่า

๔.๑ ประเด็นที่หนึ่ง การกระทำของผู้ถูกร้อง กรณีปล่อยให้ภาพและคลิปวิดีโอของผู้ก่อเหตุ ซึ่งเป็นเด็กเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์เป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๔.๒ ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกร้องบริหารจัดการและเข้าควบคุมสถานการณ์โดยไม่มี นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ร่วมดำเนินการในชั้นจับกุมเด็กผู้ก่อเหตุ ถือเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่ ผู้ถูกร้องจำเป็นต้องควบคุมให้รวดเร็วที่สุด แต่การที่ผู้ถูกร้องปล่อยให้บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไป สอบถามพูดคุยกับเด็กผู้ก่อเหตุ นั้น เป็นการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๔.๓ ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน และมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ ดังนี้

๔.๓.๑ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน

๑) ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีเจ้าหน้าที่ในสังกัดปฏิบัติหน้าที่โดยปล่อยให้ ภาพและคลิปวิดีโอในระหว่างการควบคุมตัวผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นเด็กเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ และกำชับ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงของผู้ต้องหาในคดีอาญาโดยคำนึงถึง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และสิทธิในความเป็นส่วนตัวอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัวของบุคคล

๒) ให้สั่งการเพื่อย้ำและกำชับให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดบริหารจัดการพื้นที่ที่เกิดเหตุหลังการควบคุมตัวผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยต้องจำกัดเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยตรงและเท่าที่จำเป็นเท่านั้นที่จะเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุได้ และใช้ความระมัดระวังเพื่อป้องกัน มิให้บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องสอบถามหรือพูดคุยกับผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนโดยไม่มีเหตุ อันสมควร ทั้งนี้ จะต้องมีนักจิตวิทยาเข้าร่วมในขั้นตอนการเผชิญเหตุเมื่อผู้ก่อเหตุเป็นเด็กเสมอ

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๔.๓.๒ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๑) ให้จัดทำหรือปรับปรุงแผนบริหารสถานการณ์วิกฤตและการเจรจาในชั้น เผชิญเหตุให้เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน รวมทั้งกำหนดแนวทาง

/ป้องกัน...

ป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ และจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการบริหารสถานการณ์วิกฤต การเจรจากับเด็กผู้ก่อเหตุตามหลักจิตวิทยาเด็ก

๒) ให้กำหนดแนวทางการทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อทำงานร่วมกันในชั้นเผชิญเหตุ กรณีผู้ก่อเหตุเป็นเด็กหรือผู้ป่วยจิตเวช เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน และสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม ตามที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางปรีดา คงแป้น

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ